

MAGYAR HIRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 28 korona, félévre 14 korona, negyedévre 7 kor., egy óra 2 kor. 40 fill.
EGYES SZÁM ÁRA: Helyben és vidéken 10 fillér. Vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő és kiadótulajdonos
MÁRKUS MIKSA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI. ker., Vilmos császár-ut 61.
 Szerkesztőségi telefon 36-85 :: Kiadóhivatali telefon 44-06, Interurbán telefon b-76

Kavics.

A polgármester tegnap, mint mondani szokás, vaskézzel sepert végig a városházán. Egy tanácsnokot, aki ellen ujságvádak keltek s kinek e miatt vizsgálatot kellett maga ellen kérnie, helyéről menten más osztály élére tett át s e csere miatt aztán több osztály élén átcsereztettek a tanácsnokok. Ez persze, amily szigorunak füst hirtelenségében s amily gyökeres eljárás is valóban, igazában azért nem vaskezű seprés — ami nem azt jelenti, hogy, ha kell, Bárczy István egy percig is habozna effélével is. Ha valakire illik az angol parancs, hogy a vezető kéz *iron hands in velvet gloves*, vaskéz legyen bársony keztyűben, úgy a Bárczy simának és gyengédnek tetsző, de valójában igen kemény s tréfát és érzélgést nem ismerő ügyvitelére. Ám az oklatan kegyetlenség és szétütés szintén gyengesség s mindenesetre lelkiismeretlenség s Bárczy nem az a kényelmes felebbvaló, aki a bajba jutott embert mindenesetre kidobja, hogy ő maga görögützben ragyogjon a boldogtalan pedig pusztuljon el, akár rászolgált, akár nem. A vádak, melyek a tanácsnok ellen emeltettek: ha igazak, sem érintenék ugyan hivatali integritásában s az sem következnek belőlük szükségképpen, hogy az azokban kipécézett hibák visszahatottak volna az ügyvitelre. De elkedvetlenítő szépséghibák volnának, a tekintély kárára menők, s míg a vizsgálat nem tisztázta a dolgot, a polgármester a tanácsnokot exponált helyéről adminisztratívabb helyre tette át. Nyilvánvaló, hogy ha vizsgálat nélkül is körülbelül meglátható nem volna, hogy itt nincs szó komolyabb visszaélésről: a megvádolt tisztviselő éppugy nem állhatna, még ideglenesen sem s bár csak adminisztratív helyen sem, mint eddigi helyén. Hogy már az is gyökeres eljárás és vassal való seprés volt, hogy ide tették: az megnyugtathatja az embereket, hogy a város nemcsak hogy nem rejteget semmit, de nem is volna mit rejtegetnie.

Ez nem azt jelenti, hogy ne volnának hagyományok, maradványok, csökevény-felfogások, melyek a város kormányzatát, néha semmiségekkel, mint elébb mondtuk: szépséghibákkal, kicsinységükben és kicsinyességükben lefüllelhetetlen lappáliákkal ne nehezítenék s ne bonyolítanak. Van és előfordul s váratlanul és kedvszegően bukkan fel imitt-amott olyasmi, amire áll a talleyrandi szó, hogy több a bűnnél:

hija. Mint Budapest, úgy emberanyaga is hirtelen szökött fel a patriarkalizmusból a modernségbe, s ez emberanyag nem hiányzik, nem hiányozhatik a városházáról sem s a kedves urambátyamos hivatali hagyományok még nem tudtak mindenestül átszívódni a huszadik századbeli hivatali felfogásba. Nem lehetett-e puritán a régi alispán, ha hajduja nemcsak a vármegye fáját aprófázta, hanem az ő konyhai tüzelőjét s a régi városházán nem lehetett-e mintája a szigorú erkölcsnek a főtiszt, kinek kezén milliók mentek át s egy fillér sem ragadt ottan, de egy kis *potyát*, egy kis kedveskedést már azért sem volt szive el nem fogadni, mert bizony szivtelenség és sértő gőg lett volna a szegény kis ember iránt, ki azt jó szívvél s rossz gondolat nélkül ajánlotta fel?! Mi tudjuk, minden hájjal megkent huszadik századbeli emberek, hogy a panama egészen más s hogy a nagy panamisták inkább hideg felsőséggel ügyelnek arra, hogy kis emberrel s kis kedveskedéssel szóba ne álljanak s kicsinyekben való kátóisággal tudjanak olyan keményen megépítve, olyan magasra jutni, ahová már az ellenőrzés s a rajtakapathatás fel nem juthat. A lappáliáknál, éppen megfordítva, naiv, szinte megható és csokolnivaló gyermeki ártatlanságról van szó, melynek sejtelve sincs arról — hiszen ha volna: becsületességében s tisztaságában inkább főbe lőné magát — hogy mit követ el, mivel játszik, s milyen rend és fegyelem meglazításával milyen nagy visszaéléseknek nyithat rést, mikor nincs szive kis kedveskedést el nem fogadni s apró kényelmekről is lemondani. Ezt a patriarkalizmust annál nehezebb, fájdalmasabb, néha veszteségesebb is egészen kiirtani és kegyetlenül üldözni, mert hajdani erkölcsi szomszédságából sok szép és ma is hasznos, néha megbecsülhetetlen jó is átszármazott vele s ha irgalmatlanul operálják ki, bizony vele vérzik a régi önfeláldozás, igénytelenség, hűség s a közért való önzetlen rajongás is. Furcsa, de aki viszonyainkat ismeri, tudja, hogy így van: hogy néha a puritánságnak válik kárára a minden tekintet, minden elnézés, minden megértés nélkül való puritánkodás, s a nagy, a magasban dolgozó s a társadalmi tekintély és hatalom öreg ágyuival támadóan dolgozó igazi panamizmusnak könnyebb a dolga s ellene kilátástalanabb a védekezés, ha a közfigyelem s a közellenőrzés kis ostobaságok miatt rágódik, izgatódik s rángatja időrabló tetemrehívásra az ezer nagy gondban fővő s a legnagyobb feladatokon töprengő fejeket.

Ezzel persze nem azt mondjuk, hogy hunyjunk szemet még a kis hibákon is s ne ügyeljünk a végletekig az erkölcsi köztisztaságra, ami nélkül nincs fegyelem és nincs szervezet. De legyen bennünk annyi okosság, hogy tudjuk, hogy a jóság s a megértés a legnagyobb okosság s áldjuk azt az okosságot és jóságot, mely megelégszik az áthelyezéssel, mikor mi akasztófát kiabáltunk.

Viszont az idősebb s a fiatalabb patriarkáknak át kell immár látniok,

hogy bármily fájdalmas, de a patriarkalizmus felett az idő végképp beteljesedett. Vagy elektromos világítás vagy fagygyugyertya — de aki az elektromos világításhoz optál, annak le kell mondanania a fagygyugyertya kedves pislákolásáról és barátságos bűdösségéről is. Arra kell igyekeznünk mindnyájunknak — ez egyik legelső szociális feladatunk, melynek eddig csak a gazdag angolok feleltek meg úgy ahogy s melyre nálunk a magánvállalkozás már tekin-

tettel kezd lenni, de a közigazdálkodás még elmaradtan nézi — hogy akiknek kezén milliók mennek át, azok olyan ellátottságban és biztosságban éljenek, hogy még a milliók se lehessenek számukra kísértés közkötelességükkel szemben. De akkor is s már most is: akit a nagy haszon nem ejt meg, ne lágyuljon el a kis kényelem iránt sem, s aki az aranyhegygyel kemény pillával néz farkasszemét, az ne hajoljon le a kavicsért.